

ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารกับการดำเนินงานวัฒนธรรม
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

Quality Leadership of Administrator and Cultural Performance in School
Under Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office 2

ชินวัฒน์ ปานมั่งมี

Chinnawat Panmungmee

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Silpakorn University, Thailand

E-mail: chinnawat_1987@hotmail.com

Received July 9, 2020; Revised September 6, 2020; Accepted September 25, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารกับการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 73 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารและการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา ตามคู่มือเครือข่ายวัฒนธรรมในสถานศึกษา กระทรวงวัฒนธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรักองค์การ ความมุ่งมั่นประสงค์ มีหลักการ การยืนหยัด ความจำเป็นพื้นฐาน หลักการปกครอง การบริหารบุคคล หลักการทำงาน การมองการณ์ไกล การวางแผน ตามลำดับ

2) การดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3) ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารกับการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ค่อนข้างตามกันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหาร; การดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the relationship between quality leadership of administrator and cultural performance in school under Prachuapkhirikhan Primary Educational Service Area Office 2. The sample group used in the study was 73 places under the Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 2, and 2 informants each providing information for each school consisting of the school director or the deputy director of the school or government officials. 1 person and 1 teacher who taught in subjects related to art and culture, a total of 146 informants. The research instrument was a questionnaire about the Quality Leadership of Administrator the executives according to the concept of Sergiovanni and Cultural Performance in school use the manual of the cultural center network in the educational institutions Ministry of Culture. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, arithmetic mean, Standard deviation and the Pearson's product-moment correlation coefficient analysis. The research results were as follows:

1. The qualitative leadership of executives under the Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 2, in overall, the highest level When considered in each aspect at the highest level, 4 aspects and in 4 levels, in order of the highest arithmetic mean, as follows: The purpose was to have a tenure principle, basic necessity. governing principles personnel management, working principles, foresight, and sequential planning

2. Cultural operations in educational institutions under the Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 2, in general, it was at a high level when considered in each aspect, at the high level in all aspects in order by the arithmetic mean of descending as follows: cultural conservation, cultural revival, cultural development, cultural promotion, cultural enhancement work, cultural transfer event respectively, and cultural exchanges.

3. The qualitative leadership of administrators and cultural Operations in schools under the Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 2, in general, there was a moderate level of relationship. Statistically significant at 0.01 level.

Keywords: Quality Leadership of Administrator; Cultural Performance in School

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เป็นผู้นำทุกด้านในยุคโลกาภิวัตน์นั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้แข็งแกร่ง โดยใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดีที่สุดที่ทุกคนให้การยอมรับ นั่นก็คือ การศึกษา หรือพูดได้ว่าการศึกษาคือ การพัฒนาคน ที่ยั่งยืนที่สุด จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้เน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตได้มีโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาและการเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ยากจน อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ทุรกันดาร ผลิตและพัฒนากำลังใจคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขัน และร่วมมือกับนานาชาติประเทศ มีการพัฒนามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก นอกจากนั้นจะต้องผลิตและพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อเตรียมพร้อมกับการก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่เป็นยุคแห่งข่าวสารและวิทยาการทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างความตระหนักให้คณะครูมีเจตคติที่ดี เห็นความสำคัญในการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน การบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ความสำคัญด้านการบริหารจัดการยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องด้วยเป็นผู้มีบทบาทต่อการบริหารในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาและมีฐานะเป็นผู้นำ ความสำเร็จ ของโรงเรียนจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะความเป็นผู้นำยุคใหม่ มีทักษะยุคใหม่ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (อดุล โตเชียว และนิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ, 2563) ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อการนำพาสถานศึกษาหรือโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย คือ วัฒนธรรมในสถานศึกษาเป็นกระบวนการการบริหาร ผู้บริหารสามารถเป็นผู้กำหนดวัฒนธรรมในสถานศึกษาว่าจะไปในลักษณะใด และ ผู้นำในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม (ศศิธรดา แพงไทย, สุบัน มุขระโกษา และสมใจ มณีวงษ์, 2562) สถานศึกษาจึงเป็นองค์การทางสังคม องค์การหรือหน่วยงานใด ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นรัฐ หรือเอกชน เมื่อก่อตั้งขึ้นมาแล้ว จำต้องมีการจัดโครงสร้างต่าง ๆ ภายในให้เหมาะสม และเป็นระเบียบรวมทั้งดำเนินการตามกระบวนการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเจริญก้าวหน้าและการบรรลุเป้าหมายขององค์การหรือหน่วยงานนั้นตามลำดับ (สุริยา เสี่ยงเย็น, 2555) วัฒนธรรมองค์การ มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การและบุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนั้นแล้ว วัฒนธรรมองค์การเป็นกลุ่มของค่านิยมหลักและความเชื่อที่บุคลากรในองค์การยึดถือร่วมกันเข้าใจตรงกัน เพื่อบรรลุยุทธศาสตร์ขององค์การ โดยมีการพัฒนาการดำเนินงาน มีการแบ่งปันความคิด ความรู้ และทักษะในการทำงาน มีการลงทุนและ เอื้ออำนวยให้บุคลากรทุกระดับเกิดการเรียนรู้ เกิดค่านิยมสนใจใฝ่เรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมขององค์การ วัฒนธรรมดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อองค์การและสถานศึกษาในการจัดระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรของชาตินั้นโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดหน่วยงานหนึ่ง โดยมีเป้าหมายหลักคือ การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับประสิทธิผลและประสิทธิภาพของบุคลากรพยายามสร้างแรงจูงใจและความตระหนักในหน้าที่และความสำคัญของอาชีพแก่บุคลากรของตน ผลักดันให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และการที่ครูจะปฏิบัติงานได้ผลดีมากขึ้นน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพชีวิตของครูที่ส่งผลต่อทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน เพราะคุณภาพชีวิตของครูเป็นสิ่งที่สำคัญที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเป็นตัวอย่างและแรงเสริมให้การทำงานของครูบรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย

ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหาร จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาได้ดี ทั้งในด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ การพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน การปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครู และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสม จึงเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารนั้นเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบ ส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข, อนุสรรา สุวรรณวงศ์ และ ทินกฤตพัชร รุ่งเมือง, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีภารกิจในการจัดการศึกษา ภาควัฒนธรรม 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสทิงพระ และอำเภอ กุยบุรี จะเห็นได้ว่าในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้การดำเนินงาน วัฒนธรรมในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาได้ดี โดยผู้บริหาร สถานศึกษาจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความแตกต่างของวัฒนธรรม ของแต่ละสถานศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคลากรแต่ละคน

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เชิงคุณภาพของผู้บริหารกับการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของ ผู้บริหารกับการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารกับการดำเนินงาน วัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับหลัก 10 ประการของการเป็นผู้นำที่มี คุณภาพ (The 10 P Model of Quality Leadership) ของเซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1982) ซึ่ง ประกอบด้วย 10 ข้อ ได้แก่ 1) ความจำเป็นพื้นฐาน 2) การมองการณ์ไกล 3) มีหลักการ 4) หลักในการ ทำงาน 5) หลักการปกครอง 6) ความมุ่งมั่นประสงค์ 7) การวางแผน 8) ความยืดหยุ่น 9) การบริหาร บุคคล และ 10) ความรักองค์การ และการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิบัติ ในคู่มือเครือข่ายคุณธรรมในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวง วัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย 7 ข้อ ได้แก่ 1) งานอนุรักษ์วัฒนธรรม 2) งานฟื้นฟูวัฒนธรรม 3) งาน พัฒนาวัฒนธรรม 4) งานถ่ายทอดวัฒนธรรม 5) งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม 6) งานเสริมสร้าง เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม 7) งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของ ผู้บริหาร (X_{tot})	การดำเนินงานวัฒนธรรมใน สถานศึกษา (Y_{tot})
1) ความจำเป็นพื้นฐาน (X_1) 2) การมองการณ์ไกล (X_2) 3) มีหลักการ (X_3) 4) หลักในการทำงาน (X_4) 5) หลักการปกครอง (X_5) 6) ความมุ่งประสงค์ (X_6) 7) การวางแผน (X_7) 8) ความยืดหยุ่น (X_8) 9) การบริหารบุคคล (X_9)	1) งานอนุรักษ์วัฒนธรรม (Y_1) 2) งานฟื้นฟูวัฒนธรรม (Y_2) 3) งานพัฒนาวัฒนธรรม (Y_3) 4) งานถ่ายทอดวัฒนธรรม (Y_4) 5) งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม (Y_5) 6) งานเสริมสร้างเอตทัคคะทาง วัฒนธรรม (Y_6) 7) งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม (Y_7)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ที่มา : (Thomas J. Sergiovanni, 1982); (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม, 2552)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะของการใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว ซึ่งศึกษาสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot nonexperimental case study) ดังนี้

1) ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 87 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาตามอำเภอ ดังนี้ อำเภอหัวหิน 24 แห่ง อำเภอปราณบุรี 15 แห่ง อำเภอสามร้อยยอด 24 แห่ง และอำเภอกุยบุรี 24 แห่ง

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 73 แห่ง ซึ่งได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ตามอำเภอ

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามแนวคิดของเซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni) ซึ่งประกอบด้วย 1) ความจำเป็นพื้นฐาน 2) การมองการณ์ไกล 3) มีหลักการ 4) หลักในการทำงาน 5) หลักการปกครอง 6) ความมุ่งประสงค์ 7) การวางแผน 8) ความยืดหยุ่น 9) การบริหารบุคคล 10) ความรักองค์การ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวัฒนธรรมในโรงเรียนตามแนวปฏิบัติของ คู่มือเครือข่ายศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบไปด้วย 7 ตัวแปรย่อย 1) งานอนุรักษ์วัฒนธรรม 2) งานฟื้นฟูวัฒนธรรม 3) งานพัฒนาวัฒนธรรม 4) งานถ่ายทอดวัฒนธรรม 5) งานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม 6) งานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม 7) งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเรียนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อให้ออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา ครูผู้สอน ของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยนำหนังสือที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรออกให้ส่งไปยังแต่ละสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย ติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและให้ผู้ตอบแบบสอบถามนำแบบสอบถามใส่ในซองตู้เอกสารของแต่ละสถานศึกษา ที่ตั้งอยู่บนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้

4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

6) การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลผ่านตารางแสดงค่าสถิติ และพรรณนาประกอบตารางข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริง สามารถนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์กับการบริหาร ซึ่งสามารถสรุปผลเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรักองค์การ ความมุ่งประสงค์ มีหลักการ การยืนหยัด ความจำเป็นพื้นฐาน หลักการปกครอง การบริหารบุคคล หลักการทำงานการมองการณ์ไกล การวางแผน ตามลำดับ

2. การบริหารงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม งานพัฒนาวัฒนธรรม งานส่งเสริมวัฒนธรรม งานเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม งานถ่ายทอดวัฒนธรรม งานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงสามารถนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์กับการบริหาร ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นประเด็นได้สำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก

มากไปหาน้อย ดังนี้ ความรักองค์การ ความมุ่งประสงค์ มีหลักการ การยืนหยัด ความจำเป็นพื้นฐาน หลักการปกครอง การบริหารบุคคล หลักการทำงาน การมองการณ์ไกล การวางแผน ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ที่ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่บุคคลก่อนจะเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องผ่านการสอบคัดเลือก และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา ก่อนเข้ารับตำแหน่ง และหลังจากดำรงตำแหน่งแล้วได้รับการฝึกอบรม สัมมนาในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเกิดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำมีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหน้าที่มาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถเกิดความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับภาวะผู้นำของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุขญา ศรีอริยะกุล และสายสุตา เตียเจริญ (2560) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน คุณลักษณะทางกาย คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางภูมิหลังและสังคม คุณลักษณะทางสังคม และคุณลักษณะ ทางสติปัญญา ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ หลักในการทำงาน ความมุ่งประสงค์ การมองการณ์ไกล การบริหารคน การวางแผนตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริรัชต์ แก้วงาม (2555) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีคุณธรรมจริยธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 รองลงมาคือการมองกว้างและไกล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 และการมีความน่าเชื่อถือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94

2. การบริหารงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ งานอนุรักษ์วัฒนธรรม งานฟื้นฟูวัฒนธรรม งานพัฒนาวัฒนธรรม งานส่งเสริมวัฒนธรรม งานเสริมสร้างเอตทัตตะทางวัฒนธรรม งานถ่ายทอดวัฒนธรรม และงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ที่ว่าการบริหารงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานด้าน ศิลปวัฒนธรรมในสถานศึกษานั้นได้มีการสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการเรียน การสอน กิจกรรม วันสำคัญต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมด้านวัฒนธรรมบางประเภทมีการปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวันโดยปกติ อยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดา เหลือบแล, นงลักษณ์ ใจฉลาด และอนันต์ นามทองตัน (2557) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานด้าน วัฒนธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดตาก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการเผยแพร่ และถ่ายทอดวัฒนธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม 2. แนวการ ส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดตาก พบว่า ประเด็นด้านที่ต้องส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำมากที่สุด คือ การเฝ้าระวังวัฒนธรรม มีแนวทางการส่งเสริม ดังนี้ 1) ควรมีการจัดการอบรมพัฒนา สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวังวัฒนธรรมให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง 2) ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการ เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมแก่นักเรียนและบุคลากร 3) ควรเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในมิติทางสังคม วัฒนธรรมให้เกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบร่วมกันของคนในสังคม 4) ควรมีการบูรณาการในการ ทำงานและการจัดการเรียนการสอนร่วมกันกับการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในสถานศึกษา 5) ควรมีการ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมทั้งในสถานศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัด และ 6) ควรมีการนำผลของการเฝ้าระวังที่ได้นำไปสู่การเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี แอ้ออย (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรม องค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ พบว่า ภาพรวมและรายด้านของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ทุกขนาด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัฒนธรรมองค์กรด้านการมอบอำนาจ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ วัฒนธรรมองค์กรด้าน ความมุ่งหมายขององค์กร ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัฒนธรรมองค์กรด้าน ความเอื้ออาทร ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะ ละมุลมอญ (2556) ได้ ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมองค์กรและ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) วัฒนธรรมองค์กรกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มี ความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง และ 3) วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ได้แก่ ด้านยุทธวิธีที่ใช้ด้านตัวประสานองค์การ และด้านคุณลักษณะเด่นขององค์การสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 46.20

3. เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านหลักการปกครอง (X_5) กับการบริหารงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม (Y_1) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีหลักในการบริหารงานและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงานภายในองค์กร จึงทำให้เกิดความร่วมมือกันภายในองค์กร และบุคลากรในองค์กรมีเป้าหมายในการปฏิบัติงาน จึงทำให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบโดยการใชระบบที่ทีมงานเข้ามาร่วมกันปฏิบัติงานและมีการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งทำให้ความร่วมมือกันในงานอนุรักษ์วัฒนธรรมโดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น กิจกรรมไหว้ครู การแสดงความเคารพด้วยการไหว้ มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการเข้าสังคม การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามประเพณีที่ดีงามของไทย กิจกรรมทางด้านดนตรี-นาฏศิลป์ไทย ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวไปข้างต้นนั้นล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่มีการสอดแทรกอยู่ในการจัดการเรียน การสอน และการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนได้มีส่วนร่วมฝึกฝนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงอาจนับได้ว่าเป็นอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามของไทย ทำให้วัฒนธรรมที่ดีงามนั้นได้สืบทอดต่อไปจากรุ่นสู่รุ่น และจะทำให้วัฒนธรรมที่ดีงามเหล่านี้ก็จะยังคงอยู่คู่กับสังคมไทยไปอีกยาวนาน

นอกจากนี้ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานวัฒนธรรมในสถานศึกษาด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมแล้วนั้น ในลำดับรองลงมา คือ ด้านการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ซึ่งแน่นอนอยู่แล้วว่าการจัดกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนย่อมต้องมีการถ่ายทอดลักษณะที่ดีของวัฒนธรรม ทั้งนี้ย่อมเกิดมาจากผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ซึ่งผู้บริหารจะต้องร่วมกำหนดเป้าหมายของวัฒนธรรมรวมถึงมีการจัดให้บุคลากรในองค์กรได้เกิดการร่วมมือกันให้เกิดความตระหนักและห่วงแหนในวัฒนธรรม และได้ถ่ายทอดวัฒนธรรมส่งต่อไปสู่เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามประเพณีวัฒนธรรมที่ได้สืบทอดต่อกันมานาน

ในส่วนของภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานวัฒนธรรมในสถานศึกษาด้านงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ทั้งนี้การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมนั้นอาจจะเป็นเรื่องที่ดูเหมือนว่าไกลจากการปฏิบัติออกไป โดยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมนั้นผู้ที่แลกเปลี่ยนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นต้นแบบด้านงานวัฒนธรรมอย่างเด่นชัด ซึ่งในองค์กรอาจจะมีผู้ที่มีความสามารถโดยตรงด้านนั้น ๆ น้อย และอาจรวมไปถึงเรื่องงบประมาณที่อาจจะมีการจัดสรรที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการที่ใช้สำหรับงานด้านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม จึงทำงานด้านนี้มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ควรส่งเสริมด้านการวางแผน เพื่อให้ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับการความต้องการ และบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่

2. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ควรส่งเสริมด้านการมองเห็นโอกาสของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์พันธกิจต่าง ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้มีเป้าหมายในการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้การกำหนดกลยุทธ์วิสัยทัศน์ต่าง ๆ ควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้บุคลากรต่าง ๆ นั้นมีเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปในทางเดียวกัน

3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม โดยมีการประชุมวางแผน สำรวจ และเลือกสรรกิจกรรมทางวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมและนำมาใช้ในการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่ต่างของในชุมชนของตนเองและผู้อื่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครู และบุคลากรตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวัฒนธรรมในเชิงคุณภาพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบแนวทางในการส่งเสริมงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้ทราบถึงภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาในมิติของการจัดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ที่มีความสัมพันธ์การดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษา จนนำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมต่อไป

สรุป

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงคุณภาพของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองแล้วพบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ซึ่งงานทั้งสองด้านนั้นเป็นงานที่สถานศึกษาให้ความสำคัญและมีการจัดทำอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาความเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน และทำให้ผู้เรียนเกิดความรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย

เอกสารอ้างอิง

- ประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข, อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ และทินกฤตพัชร รุ่งเมือง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา กับการรับรู้ช่องทางการสื่อสารการตลาดของโรงเรียน. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(2), 129-143.
- ปริดา เหลือบแล, นงลักษณ์ ใจฉลาด และอนันต์ นามทองต้น. (2557). แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดตาก. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 4(6), 27-40.
- ปิยะ ละมุลมอญ. (2556). วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พรรณี แอ้ออย. (2557). วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- พิกามญช์ ม่วงแก้ว. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศศิธรดา แสงไทย, สุบัน มุขระโกษา และสมใจ มณีวงษ์. (2562). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 6(7), 3299-3313.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2562. จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *คู่มือเครือข่ายศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สิริรัชต์ แก้วงาม. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวิจัย มสศ.*, 8(3), 176–188.
- สุชนา ศรีอริยะกุล และสายสุตา เตียเจริญ. (2560). คุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 7(2), 126–135.
- สุริยา เลียงเย็น. (2555). *ปัจจัยการตัดสินใจของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม*. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อดุล โตเขียว และนิษฐวดี จิรโรจน์ปัญญา. (2563). รูปแบบผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 8(2), 515 – 526.
- Sergiovanni, T. J. (1982). Ten Principles of Quality Leadership. *Educational Leadership*, 39(5), 330–336.